

Pessimisternas julafton av Lars Nilsson

Larmen om miljön duggar tätt. Är man inte övertygad om att allt går åt helvete är man i bästa fall naiv men sannolikt köpt av storkapitalet. Alla tokförslag beaktas högaktningsfullt.

Förbudsstaten ses som ett föredöme, inte bara för maskrosätande rättrådig källsorterare i foträta skor.

Nu behöver man inte vara Einstein för att begripa att vi människor kan påverka vår miljö negativt. Det räcker att stå på en tätt trafikerad gata för att inse detta. Men att därifrån, utifrån bla en upphetsad kvällsjournalistik och mediekåta politiker, dra slutsatsen att domedagen är nära är både enfaldigt och kontraproduktivt.

Domedagen har predikats tidigare. Under de senaste ca 60 åren har vi varit med om många. Här några exempel.

- Atomvapenkrig mellan USA och Sovjet var oundvikligt.
- På 70-talet varnades för att en global istid (global cooling) skulle drabbas oss inom några årtionden.
- På 80-talet skulle försurningen ta död på all skog. Inte minst i Sverige.
- Under hela senare delen av 1900-talet förutspåddes att oljan snart skulle ta slut.
- Jorden skulle aldrig kunna föda mer än 5 miljarder människor.
- Andelen fattiga på vårt klot, enligt FN: s definition, skulle öka till följd av överbefolkning och marknadsekonomins oförmåga att fördela resurserna.
- AIDS var en obotlig sjukdom.
- Fågelinfluensan skulle döda miljoner människor.
- När klockan slog 00:01 år 2000 skulle världens alla datorer få fnatt och folks bankkonton fara upp i cyberrymden för att aldrig mer återses.

Allt detta har visat sig vara fel.

Anledningen till den nu aktuella hysterin och pessimismen är att FN: s klimatpanel IPCC givit ut en rapport, och som främst media misstolkat å det grövsta. Den är ett försök att sammanfatta vad vi vet om global uppvärmning. En mycket bra och balanserad rapport för övrigt, där man slår fast att människan i huvudsak ligger bakom jordens senaste uppvärmning. Däremot har det inte uppmärksamrats att IPCC faktiskt inte varnar mer nu än i sin tidigare rapport från 2001. I själva verket är den mindre alarmistisk. Inte minst när det gäller synen på hur mycket havsnivån kommer att stiga.

Här är man ljusår från Al Gore (miljövännernas nya hjälte som nu förlåtits för att han röstade mot Kyotoprotokollet), då han i privatplan far jorden runt och sprider panik med budskapet om att våra städer snart står under vatten och att Europa snart förvandlas till ett nytt Sibirien till följd av att Golfströmmen kommer att stanna upp.

I panikens tecken förslår nu den svenska statliga sk "Oljekommissionen" att vi på några få år skall avstå från all kärnkraft, all olja och all naturgas. Allt detta

skall ersättas med ved och grödor (tänk på att vedträn numera kallas "bio"). För att tillgodose vårt behov av "biobränslen" krävs att nuvarande skogs- och jordbruksnäringar får lämna större plats åt bio-bränsleproduktion. Hälften av Sveriges åkerareal skulle krävas för att uppnå oljekommissionens mål för tiden fram till 2020.

Att det sedan skulle behövas flera jordklot för att få den areal som krävs för att producera bio-drivmedel för dagens bilflotta i världen sägs det inget om. Ändå framställs etanolproduktion som det som skall rädda inte bara Sverige utan hela världen från undergång. Märkligt nog är Sverige det enda land i Europa där man fått etanol på hjärnan, vare sig den skulle komma från egen produktion eller från sockerrör i Brasilien.

Biobränsleentusiasmen är ett bra exempel på vilka nya miljöhot vi står inför om vi i panikens tecken satsar fullskaligt på nya energiformer utan att beakta dess negativa miljöeffekter. Tyvärr är det så att vi i Sverige är vana med att göra experiment i fullskalemodell som det sedan tar årtionden att rätta till, så visst finns det anledning till oro.

Nu är det här med "miljövänlighet" och "miljötänkande" - rent allmänt - förvisso ingen lätt fråga även om många tycks tro det. Det är exempelvis inte självklart att en biff från en ko som betat fritt på Argentinas Pampas, trots transporten, är mindre miljövänlig att äta än en motsvarande biff från en svensk ko som stått inne i en uppvärmd ladugård större delen av sitt liv och utfordrats med diverse kraftfoder. Inte heller är det säkert att man är ett miljösvin för att man äter en spansk tomat istället för en konstgödslat svensk tomat från ett uppvärmt växthus.

En viktig faktor, som många tycks glömma i den allmänna upphetsningen, är de klimatförändringar vi människor definitivt inte råder över och har noll kunskap om. Mot slutet av den sista stora nedfrysningen, för bortåt 12,000 år sedan, började jorden värmas upp ganska snabbt, men föll sedan abrupt tillbaka i bister kyla under sådär en tusen år, i det som vetenskapen kallar yngre dryas. I slutet av denna tusenåriga kyla steg temperaturen igen, med upp till 4 grader på 20 år. Låter kanske inte mycket men motsvarar att byta ut klimatet i Nordeuropa mot det vid Medelhavet. Lokalt var förändringarna mer dramatiska. Iskärnor från Grönland visar att temperaturen där ändrats med ända upp till 8 grader på tio år. Skulle något motsvarande hända idag inser var och en att det vore det katastrofalt.

Det mest oroande är att vi inte har en susning om vilka naturfenomen som så snabbt kan skaka om jordens klimat. Förvisso är det inget skäl för att vi inte göra det vi kan för minska vår egen påverkan på klimatet, men det kanske kunde vara klädsamt om miljövänner och andra, världen över, också skulle förslå mer pengar till denna forskning som verkligen ligger i träda. Man tycks också i den allmänna regleringsivern, när det gäller koldioxidutsläppen, ha glömt att naturen själv släpper ut sådär en 200 miljarder ton årligen i atmosfären, främst genom vulkanutbrott och förmultning av växter. Det är ca 30 gånger mer än vad fabriker och bilar släpper ut.

I vår egen ankdamm har nu också vänstern fått upp ångan när det gäller miljöfrågorna. Glömt är att (v) och andra under årtionden försvarat Sovjets

ekologiska mardrömmar i form av Aralsjöns uttorkning, nedsmutsningen av enorma arealer och regimen genomförande av ändrade riktningar på floders lopp mm. Inte heller vill man påminnas om intervjuer där man efter hemkomsten från vodkastinna studieresor i det forna Östtyskland högljutt lovprisat folkbilen "Trabant" (den utan konkurrens sämsta bilen som tillverkats i världen samt tillika mest miljövänliga). Nej, nu är det minsann annan ton i skällan.

"Ska socialismens sovande jätte alltså väckas av droppandet från en smältande Grönlandsglaciär?" "Kanske", skriver Göran Greider förhoppningsfullt i DN 12/2.

Andra från vänster framhåller att "kapitalismens varulvshunger sliter planeten i stycken" och anbefaller det planekonomiska paradiset som rätt medicin till den sjuke patienten.

I kölvattnet av USA: s Irakinvasion tog också kritiken mot USA: s vägran att skriva under Kyotoprotokollet rejäl fart. Protokollet, som mer präglas av känslor än förnuft, är ytterligare ett exempel på politiskt snabbt hopsnickrade förslag utan eftertanke och konsekvensanalys. Att omvandlingsekonomier som Kina, Indien och Brasilien jämte utvecklingsländerna inte omfattades bekymrade inte vänstern. Inte heller det faktum att om alla länder i västvärden följde Kyotoprotokollet så skulle det inte ha någon inverkan på jordens klimat. Enbart Kinas utsläpp beräknas, enligt deras egna siffror, redan 2009 vara i nivå med USA: s.

Nå, men vad är då den rätta vägen för att komma till rätta med problemen? Själv tror jag inte ett ögonblick på att vare sig globala skatter, utsläppsrätter eller överenskommelser i FN: s regi, kommer att bidra något påtagligt, även om sådana förslag, mot förmodan, skulle kunna genomföras i större omfattning.

Jordens klimathot kan enbart klaras via teknologiska genombrott. Under tiden vore bra om klimatfrågan behandlades med kallt huvud och varmt hjärta.